

PhDr. Hana Havlůjová, Ph.D.

GP3MP_HTGP Historie galerijní pedagogiky

BcA. Jana Hřibová

Podzim 2012

Vyučující: Mgr. Bc. Alice Stuchlíková, Ph.D.

PhDr. Hana Havlůjová, Ph.D.

- * 1976 v Praze
- historička
- držitelka ceny Josefa Hlávky za rok 2003

Studium:

- 2000 - Bc. - Institut základů vzdělanosti UK Praha
- 2003 - Mgr., PhDr. – Dějepis, Základy společenských věd, PedF UK
- od 2003 - externí doktorandka Katedry dějin a didaktiky dějepisu PedF UK
- 2008 - absolvovala MA Heritage Education and Interpretation v rámci programu Erasmus - International Centre for Culture and Heritage Studies, Newcastle University (Velká Británie)
- 2011 – Ph.D. – Historické vědy, České a československé dějiny, Katedra dějin a didaktiky dějepisu PedF UK

Působení:

- 2001-2007, 2008-2009 Soukromé reálné gymnázium Přírodní škola, o. p. s., **učitelka dějepisu, občanské výchovy a základů společenských věd, výchovný poradce**
- 2003-2007 Pedagogická fakulta UK, Katedra občanské výchovy a filosofie, **odborná asistentka**
- od 2009 - Pedagogická fakulta UK, Katedra dějin a didaktiky dějepisu, **odborná asistentka**

Projekty:

- 2007-2008 Pedagogická fakulta UK, Katedra dějin a didaktiky dějepisu, participace na projektu **Metodika pro implementaci Výchovy ke kulturně historickému dědictví do Školních vzdělávacích programů (ESF)**
- 2009 – 2012 Brontosauří ekocentrum Zelený klub, **vedoucí metodiků** v projektu ***Kulturně historické dědictví jako východisko pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj místních komunit*** (MŠMT, ESF)
- od 2012 Ústav pro studium totalitních režimů, **vývojový lektor** v projektu ***Dějepis v 21. století: multimedialní aplikace pro dějepisnou výuku*** (MŠMT, ESF)
- od 2012 konsorcium Národního památkového ústavu, Pedagogické fakulty UK v Praze a Pedagogické fakulty MU v Brně, participace na řešení projektu ***Vzdělávací role Národního památkového ústavu: Edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky*** (MK, NAKI)

Odborné zaměření:

- **dějiny české moderní společnosti**
- **animace a interpretace kulturně historického dědictví**

Pedagogická činnost:

- Povinně volitelný seminář I, II
- Specializační seminář I, II
- Výběrová přednáška
- Historická exkurze

Metodické příručky:

- 2008 Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví aneb Péče o svěřenou hřivnu http://www.historickededictvi.cz/files/u52/Parkan-Metodicka_prirucka.pdf
- 2009 Dobrodružství stavební historie pro druhý stupeň základních škol a nižší ročníky víceletých gymnázií. Metodické podklady pro učitele
- 2012 Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit ve školní praxi: Metodická doporučení a příklady dobré praxe pro učitele základních a středních škol <http://www.historickededictvi.com/wp-content/plugins/downloads-manager/upload/metodikaKHD.pdf>
- 2012 Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit. Cultural Heritage and Sustainable Development of Local Communities http://www.historickededictvi.com/wp-content/plugins/downloads-manager/upload/Monografie_final.pdf

Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit ve školní praxi: **Metodická doporučení a příklady dobré praxe pro učitele ZŠ A SŠ – Havlůjová, Lešnerová**

- Rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků ve vzdělávání a pro udržitelný rozvoj
- Úvodní část – pomocí schémat shrnuta **teoretická východiska projektu; základní pojmy; vztahy; společensko-kulturní souvislosti**
- Druhá část – **praktická doporučení**, týkající se projektové výuky; **pracovní materiály** k tvorbě vlastních projektů
- Závěrečná část – **příklady dobré praxe** s komentářem (př. Cesta za hvězdou)

Teoretická východiska:

- *„Historické prostředí má potenciál stimulovat každého, bez ohledu na věk nebo socio-kulturní původ, aby rozvíjel svou tvořivost, rozumové schopnosti i představivost, aby se aktivněji a sebevědoměji zapojil do občanského života a aby zvyšoval své porozumění místnímu, přírodnímu, regionálnímu, národnímu i globálnímu prostředí.*
- **Koncept „výchovy o kulturním dědictví, skrze a pro kulturní dědictví“** navržený **Timem Copelandem** charakterizují aktivizační metody, projektová výuka, kooperativní učení, rozvoj sebeřízení a sebekázeň, mezioborová spolupráce, mezinárodní kulturní výměny a partnerství učitelů, zástupců kulturních institucí, rodičů, místních znalců a dobrodinců. Jedná se o typ výchovy srovnatelný s globální či environmentální výchovou.
- **Český koncept „výchovy ke vztahu ke kulturně historickému dědictví“ odpovídá po obsahové i formální stránce záměrům školské reformy a kritériím průřezových témat.** Propojuje rovinu pedagogickou s kvalitním meziodborovým zázemím a autentickými přesahy do společenskopolitické reality na lokální a regionální úrovni. **Školní projekty přispívají k rozvoji všech klíčových kompetencí žáků a plně využívají vzdělávací potenciál kulturního dědictví. Kladou důraz na to, aby se žáci aktivně zapojovali do péče o společné kulturní hodnoty.**“ (Havlůjová, Lešnerová, 2012, 28 s.)

- **„Projekty** „výchovy ke vztahu ke kulturně historickému dědictví“ programově **pěstují úctu ke krajinnému, hmotnému i nehmotnému kulturnímu dědictví a zodpovědnou péči o ně.** Díky partnerské spolupráci škol s paměťovými a památkovými institucemi dochází nejen k zachování a **zhodnocování dědictví minulosti, ale také k vytváření odkazů pro budoucnost.**
- **Společné projekty** „výchovy ke vztahu ke kulturně historickému dědictví“ pomáhají integrovat principy a hodnoty udržitelnosti do různých oblastí života místních komunit. Podporují **osvojování kompetencí k udržitelnému jednání u dětí i dospělých a přispívají tak k naplňování cílů „vzdělávání pro udržitelný rozvoj“.** (Havlůjová, Lešnerová, 2012, 28 s.)

Praktická doporučení:

- **Nápady a inspirace** – hledat souvislosti (minulost-přítomnost-budoucnost) – **žáci hlavní role** (zde nalezneme formulář pro zápis projektového záměru)
- **Cíle** – rozvoj žákovských kompetencí, komunitní péče o místní kulturně historické dědictví
- **Cílové skupiny** – prostor pro **individuální i vrstevnické učení**, zohledňuje **žáky se speciálními vzdělávacími potřebami** (př. jak pracovat s takovými žáky)
- **Partnerská spolupráce** – možnosti a meze spolupráce, **desatero partnerství, principy partnerství**
- **Metody** – rozvíjející kritické myšlení, badatelské projekty, objektové učení, rozhovory s pamětníky, zážitkové metody, komunitní učení a mediální tvorba – společným jmenovatelem **tzv. autentické učení**

- **Výsledky a jejich prezentace** – písemně, ústně, (audio)vizuální formou
- **Hodnocení** – pedagogické, úspěšnost projektu
- **Dokumentace a evaluace** – ke zlepšení praxe, zkušenosti, výsledky

•1

Příklady dobré praxe:

- 1 Vyprávějte nám o kulturním dědictví (pilotní projekt *Brno: Cesta za poznáním města*, ZŠ a MŠ Husova Brno a Muzeum města Brna)
- 2 Páni, co se člověk skrze kulturní dědictví nenaučí! (Pilotní projekt *Herdule a paličky*, ZŠ a MŠ Doudleby nad Orlicí)
- 3 Co dalšího můžeme pro své dědictví ještě udělat? (Pilotní projekt *Objevujeme hrad Zítkov*, ZŠ Svatopluka Čecha, Choceň) (Havlůjová, 2012)

•2

•3

Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví aneb **Péče o svěřenou hřivnu** - Havlůjová

- Konstruktivisticky založená pedagogika
- **Hodnota zážitku** - zaměřeny na **emoce, hodnotovou orientaci a vnitřní motivaci** – příklady – oživená historie, výchova uměním, dramatická výchova – **navození zážitku**
- **Hodnota věcí** – materiální, nemateriální - **artefakty** – představují „*krystalizaci zkušenosti lidí předchozích generací.*“ (Havlůjová, 2008, 21 s.)
- 1) dovedou **okouzlit, vyvolávat otázky**
- 2) přilákat **pozornost každého**, bez ohledu na věk, pohlaví, vzdělání a další rozdíly
- 3) **jediným pramenem dějin**
- 4) **rozvoj intelektuálních dovedností**
- **Hodnota lidského příběhu** - odborné zájmy paměťových institucí, zejména muzeí a archivů, a výchovně vzdělávací cíle školy

Literatura:

- **FOLTÝN, D. – HAVLŮJOVÁ, H.** (ed.) *Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit. Cultural Heritage and Sustainable Development of Local Communities.* Praha : Brontosauří ekocentrum Zelený klub, 2012. ISBN 978-80-905254-2-9.
- **HAVLŮJOVÁ, H. – LEŠNEROVÁ, J.** (ed.) *Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit ve školní praxi: Metodická doporučení a příklady dobré praxe pro učitele základních a středních škol.* Praha : Brontosauří ekocentrum Zelený klub, 2012. ISBN 978-80-905254-0-5.
- **HAVLŮJOVÁ, H.** *Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví aneb Péče o svěřenou hřivnu.* In: PARKAN, F. (ed.). *Výchova ke vztahu ke kulturně historickému, dědictví. Metodická příručka.* Praha : Pedagogická fakulta UK, 2008, s. 14-38. ISBN 978-80-7290287-3.

Internet:

- Havlůjová, H. [online]. [cit. 2012-11-07]. Dostupné z: http://www.google.cz/imgres?imgurl=http://is.cuni.cz/studium/lib/lib_foto.php%3Fid%3D%26tid%3D%26do%3Dfoto%26kuc%3D03062&imgrefurl=http://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php%3Fdo%3Ducit%26kod%3D03062&usg=__ryWOvyjRnhOM_faE-Hzu0WtqwnE=&h=283&w=230&sz=85&hl=cs&start=3&zoom=1&tbnid=dZvYZ2E0DMfBDM:&tbnh=114&tbnw=93&ei=73uZUKfaFKL-4QSN54Bw&prev=/search%3Fq%3Dhana%2Bhavl%25C5%25AFjov%25C3%25A1%26um%3D1%26hl%3Dcs%26sa%3DN%26gbv%3D2%26tbm%3Disch&um=1&itbs=1
- Mezinárodní symposium. Kulturně historické dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit. [online]. [cit. 2012-11-07]. Dostupné z: http://www.historickededictvi.com/?page_id=34
- Učitelé. Katedra dějin a didaktiky dějepisu. Havlůjová, H. [online]. [cit. 2012-11-07]. Dostupné z: <http://kdddweb.pedf.cuni.cz/pracovnici/ucitele>